

**NECESSITEM UNA
DIRECTIVA MARC
SOBRE LA RENDA
MÍNIMA ADEQUADA**

Posició del grup Verds/ALE

adoptada el 28 de setembre 2022

ÍNDEX

Antecedents

Introducció

Abast

Criteris

Peticions

Objectius

ANTECEDENTS

El passat 28 de setembre, la Comissió va publicar una Recomanació del Consell sobre els sistemes de renda mínima. Esperem que la Comissió aculli gratament el fet que tots els estats membres hagin establert finalment algun tipus de sistema de renda mínima. Les Recomanacions específiques per país d'aquest semestre també han insistit sobre aquesta qüestió, però no tots els estats membres han establert el seu sistema de renda mínima per sobre del llindar de la pobresa.

La Comissió no ho considera necessàriament un mètode per treure les persones de la pobresa, sinó una eina per a la reinserció al mercat laboral, mentre que nosaltres ho considerem de totes dues maneres (per a aquelles persones que poden treballar).

INTRODUCCIÓ

Necessitem una directiva marc de la UE sobre la renda mínima adequada per garantir que totes les persones disposin d'una renda que els proporcioni els recursos econòmics necessaris que els garanteixin viure amb dignitat.

Actualment, a la UE hi ha 96,5 milions de persones en risc de pobresa i exclusió social, la qual cosa representa el 21,9 % de la població. La bretxa de pobresa entre gèneres ha augmentat en les darrers cinc anys, ja que les dones es veuen, cada cop més i de manera més desproporcionada, afectades per la pobresa i el risc d'exclusió social. A més, un informe del Banc Mundial ha calculat que hi podria haver entre 68 i 135 milions més de persones abocades a la pobresa l'any 2030 a causa del canvi climàtic.

Al voltant del 35 % de la població de la UE en edat de treballar que es troba en risc de pobresa no percep una renda mínima ni cap altra prestació social. Els sistemes de prestacions dels estats membres són inadequats per garantir a totes les persones un nivell de vida digne en una de les regions més riques del món.

El canvi climàtic afecta amb més duresa a les persones pobres, ja que la meteorologia extrema ha generat inflació en diversos sectors, com ara els productes alimentaris ("*heatflation*"), la roba o els dispositius electrònics. A més a més, encara ens estem recuperant de la pandèmia de la covid-19 i mitigant l'augment del cost de la vida a causa de l'elevada inflació provocada per la invasió d'Ucraïna. El cost de la inacció no havia estat mai tan alt.

Aquest document no pretén centrar-se en el mecanisme de finançament específic d'aquest instrument legislatiu, però el grup Els Verds/ALE sempre ha exigint una revisió del sistema tributari, clau per a aquest finançament, que garanteixi unes contribucions considerablement més elevades de les persones més riques i d'aquells que més contaminen.

ABAST

Una renda mínima ha de permetre treure de la pobresa a totes les persones adultes i els menors al seu càrrec, així com proporcionar un nivell de vida digne. També ha de permetre participar en la societat, rebre formació o que les persones que poden treballar puguin buscar feina.

Les dones, les llars monoparentals, les persones amb discapacitat o amb malalties de llarga durada, les persones d'origen migrant o minoritari, els sensellar, la comunitat LGTBIQ+, aquells que pateixen discriminacions interseccionals i els aturats són les persones més afectades per la pobresa o pel risc de caure-hi¹. Necessitem una unió social en què tothom disposi de les eines per prosperar i dels recursos suficients per viure amb igualtat de drets i amb dignitat.

CRITERIS

Adequació: significa que és suficient per a una vida digna. La petició principal d'Els Verds/ALE és disposar d'un nivell de renda mínima per sobre del 60 % de la renda mitjana nacional, és a dir, per sobre del llindar de risc de pobresa, en un import que reflecteixi altres indicadors, com ara el pressupost de referència de la unitat familiar, que té en compte una sèrie de productes i serveis que es proporcionen a cada país.

Aquesta prestació s'hauria de proporcionar en efectiu i completar-se amb beneficis o subsidis en espècie que tinguin en compte les necessitats específiques de les persones i la intersecció de les desigualtats, com ara les despeses relacionades amb la discapacitat o la protecció dels menors (que no s'haurien d'incloure en la comprovació de recursos de la renda mínima).

Per tal que els sistemes de renda mínima siguin adequats, cal avaluar-los, actualitzar-los i comparar-los amb els costos reals de la vida de cada persona, tipus d'unitat familiar i de cada regió. Hi hauria d'haver un mecanisme d'ajust automàtic que s'activés com a mínim un cop l'any, o de manera més freqüent en èpoques de crisi, integrat a la proposta, per garantir que el nivell d'assignació s'ajusta d'acord amb els canvis de la renda mitjana nacional i el cost de la vida.

Encara que tots els estats membres disposin d'algun tipus de sistema de renda mínima, requerim un instrument legislatiu que inclogui una clàusula de no regressió a tots els estats membres i al seu nivell de prestacions per garantir una convergència social ascendent.

□ 1

<https://www.socialplatform.org/wp-content/uploads/2020/09/EUDF-Position-Paper-.pdf> (pàgina 9)

Accessibilitat: significa que el sistema de renda mínima és un dret fonamental. Ha de ser integral i no discriminatori i s'ha de proporcionar sense barreres administratives a totes les persones que el necessitin i fins que el necessitin.

Volem una xarxa de seguretat que protegeixi totes les persones necessitades; per tant, demanem que s'ampliïn els criteris d'admissió per garantir el màxim accés i evitar qualsevol mena de deducció relacionada de manera directa o indirecta amb l'edat, el gènere o l'origen ètnic, entre d'altres.

Lamentem el problema de la no reclamació de les prestacions de renda mínima, derivat de la manca de coneixement dels tipus de drets o criteris dels beneficiaris, els procediments administratius restrictius i complexos i l'estigmatització de les persones que expressen la necessitat d'assistència social.

Aspectes facilitadors: cal que formin part d'una estratègia d'inclusió proactiva i que se centrin en la participació i el benestar de les persones, tot implicant tant les polítiques generals com les mesures previstes (en quant a habitatge, sanitat, educació i formació i serveis socials).

Nosaltres, Els Verds/ALE, volem que el sistema de renda mínima sigui un sistema de suport que fomenti l'accés a serveis de qualitat i empoderi aquelles persones que poden treballar en feines segures i de qualitat. L'accés als serveis socials i de salut i prevenció s'ha de proporcionar posant especial atenció a la disponibilitat del territori i a l'accessibilitat i l'assequibilitat dels serveis.

PETICIONS

1. Els mecanismes existents en matèria de dret no vinculant, com ara les Recomanacions específiques per país i el Quadre d'indicadors socials del Semestre Europeu o el Comitè de Protecció Social, no han estat suficients per mantenir el sistema de renda mínima per sobre del llindar de risc de pobresa. Demanem una **directiva marc sobre la renda mínima adequada**.
2. Malgrat que actualment tots els estats membres de la UE disposen d'algun tipus de sistema de renda mínima, no n'hi ha cap que hagi establert un règim per sobre del llindar de risc de pobresa, la qual cosa significa que aquelles persones que reben la renda mínima no tenen suficients ingressos per arribar a final de mes. Sol·licitem a tots els estats membres que estableixin els seus **sistemes de renda mínima per sobre del 60 % de la renda mitjana (abans que els complements esmentats anteriorment) a un nivell que reflecteixi el cost real de la vida**.
3. **Disposar d'un sistema basat en els drets.** Creiem que una renda mínima adequada és un dret social i humà per a totes les persones al llarg de la vida i, per tant, ha d'estar disponible per a tothom que ho necessiti. Els

procediments administratius per accedir-hi han de ser transparents i integrals.

4. **Comprovació individual dels recursos** per tal de garantir la protecció de tothom. Cada persona d'una unitat familiar ha de ser econòmicament independent. En aplicar la comprovació dels recursos d'una unitat familiar, que falsament pressuposa que tots els seus membres agrupen i distribueixen equitativament els recursos, estem creant un cicle de dependència que reforça el model que qui sosté econòmicament la família és l'home, en lloc de fomentar el ple gaudi dels drets de cada persona. Això té un efecte negatiu en la independència econòmica de les dones, fet que pot desencadenar violència de gènere per motius econòmics i limitar les opcions de les dones per fugir de la violència de gènere i els abusos.
5. **Definicions comunes a la UE per obtenir un sistema de renda mínima adequat, accessible i facilitador** que reconegui la diferència dels sistemes de seguretat nacionals, que respecti el principi de subsidiarietat i que assoleixi la igualtat de condicions.
6. Afrontar el problema de la no reclamació de les prestacions:
 - a. **Donant més a conèixer la disponibilitat del sistema de renda mínima** a través d'activitats de difusió.
 - b. **Simplificant el procés burocràtic** i reduint les restriccions administratives per accedir-hi, tot abordant la bretxa digital i oferint suport adaptat a cada grup de persones durant el procés de sol·licitud.
 - c. Definint disposicions que **garanteixin la no discriminació** dels grups de beneficiaris i **plantant cara de manera proactiva a l'estigmatització** envers les persones que reben una renda mínima.
 - d. Identificant un nivell de cobertura per sota del qual els estats membres tinguin obligacions addicionals de notificació.
7. **Una identificació proactiva de les persones que tenen dret a rebre la prestació, així com la comunicació a aquestes persones i la concessió de la prestació**, és a dir, sense que el beneficiari l'hagi de sol·licitar (els serveis socials i l'administració no haurien d'esperar a rebre la sol·licitud). S'han d'atendre les necessitats específiques de cada persona i s'han de tenir en compte les formes d'intersecció de la desigualtat. Les rendes mínimes han de ser **compatibles amb altres tipus de prestacions**, com ara les prestacions de discapacitat, i **no reduir el nivell de vida dels beneficiaris**.

8. **No incloure condicions negatives**, com ara retallades totals o parcials, feines públiques imposades, voluntariat forçós, condicions de despesa obligatòria o l'acceptació de qualsevol tipus de formació o oferta de feina de mala qualitat. A les persones que poden treballar, se'ls pot oferir la participació en programes adequats i de qualitat que tinguin per objectiu la (re)incorporació al mercat laboral.
9. **Implicació dels interlocutors socials i de les organitzacions de la societat civil** en el desenvolupament, l'aplicació i la supervisió del sistema de renda mínima. Necessitem més treballadors socials amb la formació adequada que pugin treballar en condicions òptimes per a l'assistència personalitzada de les persones vulnerables. La interacció constant amb ells a l'hora de formular polítiques és clau perquè tenen contacte directe amb les necessitats sobre el terreny.
10. S'ha de proporcionar l'**adjudicació efectiva per part d'organismes independents i el dret d'apel·lació**, els quals han de ser fàcilment accessibles per a tothom.

OBJECTIUS

- ✓ Contribuir a treure els ciutadans europeus de la pobresa oferint-los una renda mínima que se situï per sobre del 60 % de la renda mitjana nacional després de les prestacions socials, juntament amb altres indicadors com ara els pressupostos de referència.
- ✓ Utilitzar aquesta directiva com una de les eines jurídiques que obligui tots els estats membres a assolir l'objectiu social de la UE de reduir com a mínim en 15 milions la quantitat de persones en risc de pobresa l'any 2030, tal com s'estableix al Pla d'Acció del Pilar Europeu de Drets Socials.
- ✓ Combinar-ho amb un millor accés a serveis de qualitat, ja que nosaltres, Els Verds/ALE, creiem que els sistemes de renda mínima per sí sols no són suficients per treure la gent de la pobresa, i amb mesures específiques per facilitar l'entrada al mercat laboral a aquelles persones que poden treballar.
- ✓ Compliment de l'article 153(1)h del TFUE sobre la "integració de les persones excloses del mercat laboral" per a aquelles persones que poden treballar i del Principi 14 del Pilar Europeu de Drets Socials.
- ✓ Fer front a la pobresa i a les desigualtats (intergeneracionals), per exemple, aplicant un sistema tributari més progressiu per combatre de manera efectiva l'evasió d'impostos i redistribuir-los en inversions al sistema de renda mínima.

- ✓ Contribuir a la igualtat de gènere facilitant la independència econòmica i financera de les dones i la seva capacitat de negociació a l'hora de pactar les condicions laborals, l'accés a més opcions d'habitatge i la protecció dels menors. Proporcionar també seguretat econòmica a les dones que posen fi a relacions abusives i fomentar una millora de la salut física i mental.
- ✓ Valorar la feina no remunerada que duen a terme principalment les dones i fomentar una distribució equitativa de les responsabilitats assistencials. En oferir accés al sistema de renda mínima, proporcionem a tothom una oportunitat més efectiva d'implicar-se en les cures, reconeixent-ne el valor per a l'economia i la societat. Això s'ha d'acompanyar de polítiques que promoguin i fomentin una redistribució més equitativa i justa de les responsabilitats de cures entre els gèneres. Promoure una major convergència social ascendent dins dels estats membres i entre ells. La Directiva sobre salaris mínims adequats, aprovada recentment, lluita contra la pobresa dels treballadors a escala europea mitjançant l'augment dels salaris d'aquelles persones que més s'esforcen i equilibrant les desigualtats més grans entre els estats membres. I per a aquelles persones que no poden treballar ni aconseguir que se'ls inclogui al mercat laboral, la Directiva sobre la renda mínima adequada garanteix una xarxa de seguretat que evita que caiguin en la pobresa. Hi ha d'haver una jerarquia positiva respecte a la renda mínima adequada.
- ✓ Donar suport a l'economia, ja que la renda mínima és un pla efectiu d'incentivació econòmica que s'utilitza per revertir les necessitats immediates, però que ha de reintroduir-se a l'economia.
- ✓ Assegurar una vida digna i garantir els drets humans i socials essencials, que permeti a aquelles persones que poden treballar (re)incorporar-se a una feina sostenible i de qualitat i contribuir a la societat per mitjans no econòmics, com ara l'educació i la formació.

El nostre objectiu últim és disposar del sistema de renda mínima a tots els estats membres per garantir que totes les persones visquin amb dignitat i, per tant, eliminar el risc de pobresa i exclusió social, especialment en el cas de les persones necessitades. Llitem per aconseguir la seguretat econòmica, social i psicològica per a tothom, centrant-nos especialment en aquelles persones que actualment no compten amb una renda que els permeti viure dignament.

ELSVERDS/ALE
al Parlament europeu

60 rue Wiertz/Wiertzstraat 60
1047 Brussels, Belgium
www.greens-efa.eu
contactgreens@ep.europa.eu

Images:
© European Union 2017 - Source : EP
Jacek Dylag on Unsplash / CC0